

Handbok för arrangörsavstängningar

Rätt att besluta om arrangörsavstängning jämte meddelat tillträdesförbud.

Även om åklagare har beslutat om tillträdesförbud utgör detta i sig inget hinder mot en arrangör att utfärda en arrangörsavstängning parallellt. Snarare finns det starka skäl som talar för att parallella beslut är gällande, oavsett vem som varit ursprung för anmälan om tillträdesförbud (arrangören eller polisen). I detta sammanhang är det även viktigt att betona att arrangörsavstängningen och tillträdesförbudet helt står skilda från varandra. Detta har att göra med att bedömningsgrunderna mellan de olika avstängningsinstituterna markant kan skilja sig åt. Arrangörsavstängning tillämpas som bestraffning för ett ordningsstörande/otillbörligt beteende, medan tillträdesförbud tillämpas om det finns risk för framtida beteenden som är ägnat att störa ordningen på arrangemangen. Således används arrangörsavstängningar som bestraffningar och tillträdesförbuden så som preventiva beslut. Dock tas tidigare ordningsstörande beteenden eller brott i samband med idrottsevenemang hänsyn till i den riskbedömning som görs vid tillämpning av lagen om tillträdesförbud.

Anmälan om tillträdesförbud

Samtliga brottsliga beteenden skall ansökas till åklagare om tillträdesförbud. Övriga beteenden, som inte är att betrakta som brottsliga, men som föranlett en arrangörsavstängning med 12 månader eller mer, skall även de föranleda en anmälan om tillträdesförbud. Avstängningar understigande 12 månader kan anmälas om tillträdesförbud om arrangören anser att det föreligger uppenbar risk att arrangörsavstängningen inte kommer att följas, eller att omständigheterna i övrigt talar för en anmälan.

Betydelsen av samsyn gällande bestraffningar genom arrangörsavstängningar

Vid arrangörsavstängning är det av yttersta vikt att rättssäkerheten tas till vara för den enskilde, samt att det finns en förutsebarhet i bestraffningssystemet. Risken blir annars att godtyckliga bedömningar kommer att bli alltför stora och riskerna för en rättsosäkerhet i systemet blir påtagliga. Därför är det av yttersta vikt att påföljderna tillämpas så som det är tänkt att de ska tillämpas, även om varje fråga om

avstängning enligt arrangörsrätten i sig är unik med sina särskilda omständigheter att beakta vid beslutsfattande.

Syftet med arrangörsavstängning

Arrangörsavstängning tillämpas, till skillnad från tillträdesförbuden, som en ren bestraffning för förseelser en besökare begår vid eller i anslutning till arrangemang. Det är ytterligare en klar markering mot den felande besökaren att det uppvisade beteendet inte accepteras av föreningen och att besökaren p.g.a. detta inte är önskvärd. Förhoppningsvis kommer även den felande att inse att det inte är ett framgångsrikt sätt att utöva sitt supporterskap på ett destruktivt sätt varför arrangörsavstängning på så sätt kan verka för den enskilde och för kollektivet med preventiv verkan. Om arrangörsavstängningar får genomslag på önskat sätt kan den preventiva verkan bli relativt stor.

Bestraffningshandbokens uppdatering

Bestraffningshandboken är ett styrdokument som är att betrakta som ett levande och dynamiskt dokument. Bestraffningstyperna är inte uttömmande utan fler förseelser kan tillkomma. Dock kommer riktlinjerna avseende påföljderna för förseelserna inte radikalt att förändras.

Grundläggande riktlinjer för avstängningar

Vid arrangörsavstängningar är det av yttersta vikt att rättssäkerheten tas till vara för den enskilde, samt att det finns en förutsebarhet och likabehandling i påföljdssystemet. Vid bedömning om någon ska arrangörsavstängas ska särskilt beaktas den skada, kränkning eller fara som gärningen inneburit. Även gärningspersonens insikt eller vad denne borde ha insett samt motiv för gärningen ska vägas in vid den samlade bedömningen.

När avstängningens längd ska bestämmas ska det ske efter gärningens eller de samlade gärningarnas straffvärde. Gärningspersonens ålder ska beaktas. Person under 15 år får inte stängas av. Samtal ska i stället ske med den minderåriga i närvaro av vårdnadshavare eller annan lämplig kontaktperson.

Straffvärdehöjande respektive straffvärdeminskande omständigheter liksom återfall i brottslighet i enlighet med brottsbalken 29 kap2-4§§ ska vägas in i bedömningen.

Vid "flerbrottslighet" uppkommer frågan om hur straffvärdet ska bedömas. Vid bedömningen ska särskilt beaktas om det råder "brottskonkurrens" dvs. om det skett en eller flera straffvärda gärningar. T.ex. om en person kastar in en antänd pyroteknisk vara ska gärningspersonen dömas för både brott mot förbudet att antända pyroteknisk vara och mot förbudet att kasta in föremål på spelplanen. Som utgångspunkt ska straffvärdet för varje gärning bestämmas var för sig. Till den gärning som har högst straffvärde lägger man sedan till en kvotdel av 50 % av straffvärdet av de övriga gärningarna. Denna beräkning överensstämmer med riksåklagarens föreskrifter för utfärdande av strafföreläggande och ordningsbot (RÅPM 2003:2 samt SFS 1991:178).

Även den tid som återstår av säsongen ska vägas in vid bedömningen av avstängningens längd. Sker gärningen i slutet av säsongen kan det medföra att avstängningen blir längre än vad som annars är praxis för den enskilda gärningen. Syfte är att skapa individuell och allmänpreventiv verkan av beslutet.

Beslutande om arrangörsavstängning och val av avstängningens längd är en Säkerhetskommitté bestående av säkerhetsansvarig styrelseledamot, annan styrelseledamot samt VD. Den operativt ansvarige är föredragande och ska lägga fram underlag och bevis som underlag till beslut för Säkerhetskommittén.

I samband med beslut om arrangörsavstängning ska frågan om uteslutning ur föreningen beredas och underställas styrelsen.

Omprövning av beslut

Den avstängde kan till föreningen begära omprövning av beslutet om avstängning. Om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl till det ska föreningen häva eller ändra beslut om avstängning. Det kan t.ex. vara fallet om gärningspersonen frikänns från det brott som ligger till grund för avstängningen eller det av andra skäl inte längre finns behov av avstängning. Om det inte föreligger skäl till ändring av beslut

kan detta överklagas till SvFF:s Disciplinnämnd. Föreningens beslut gäller till dess SvFF:s Disciplinnämnden beslutat något annat.

Formell hantering av avstängningsbeslut

För att avstängningsbeslut ska accepteras av domstolar och andra myndigheter är det av största vikt att hanteringen av ärendena uppfyller rimliga rättssäkerhetskrav. Det innebär att underlagen för besluten har viss kvalitet och att grundläggande rättsprinciper iakttas. Den händelse som ligger till grund för ett ärende måste vara väl dokumenterad i form av pm, vittnesuppgifter eller filmmaterial. En sammanfattande promemoria ska upprättas där det klart och tydligt anges vad som läggs gärningspersonen till last. Denne ska få del materialet och få möjlighet att yttra sig över påståendena. Gärningspersonens uppgifter ska antecknas i ett protokoll. Beslut om avstängning ska avfattas i protokollform. Gärningspersonen ska underrättas om beslutet. I protokollet ska det framgå på vilket sätt underrättelsen skett.

Generella principer för bestämmande av avstängningens längd

Arrangörsavstängning kan gälla i upp till 24 månader. Nedan följer riktlinjer avseende straffvärdet för olika beteenden som kan bli föremål för arrangörsavstängningar.

Brott/gärning	Avstängningstid
Ej brottslig gärning men överträdelse av föreningens beslut eller SvFF:s tävlingsbestämmelser	Tre månader
Brott med böter eller fängelse i högst sex månader i straffskalan	Sex månader
Brott med böter eller fängelse i högst ett år i straffskalan	Nio månader
Brott med strängare straff än ovanstående	Tolv månader